

Številka: 0132-41/2020/4
Ljubljana, 24. september 2020

ZAPISNIK

40. redne seje Sveta za radiodifuzijo (v nadaljevanju: Svet), ki je bila v četrtek, 27. avgusta 2020, ob 16. uri, na sedežu Sveta, Stegne 7, Ljubljana

Prisotni člani Sveta:

Aleš Lipičnik, predsednik Sveta,
Gorazd Škrabar, namestnik predsednika,
mag. Rina Klinar, članica,
mag. Mitja Kregar, član,
Samo Šter, član,
Rok Tomažinčič, član.

Prisotni iz vabljenih organov:

Tanja Muha, direktorica Agencije za komunikacijska omrežja in storitve RS (v nadaljevanju: AKOS),
Tomaž Gorjanc, AKOS,
Martin Hari, AKOS, sekretar Sveta.

Ostali vabljeni in prisotni:

Udeležba predstavnikov zainteresirane javnosti ni bila možna.

Uvod:

Sejo je otvoril predsednik Sveta Aleš Lipičnik, ki je uvodoma ugotovil, da je seja ob prisotnosti šestih članov Sveta sklepčna.

K točki 1.:

Predsednik je predlagal sprejetje naslednjega sklepa:

Sklep 1:

Potrdi se v sklicu predlagani dnevni red 40. redne seje Sveta za radiodifuzijo z naslednjimi spremembami:

- na dnevni red se uvrsti nova točka »5. Pogoji in merila za javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo za lokalne radijske programe 2020 – v predhodno mnenje«;
- točki 5. in 6. iz sklica postaneta točki 6. in 7.

Sklep je bil sprejet s šestimi glasovi članov Sveta ZA.

Potrjeni dnevni red 40. redne seje:

1. Določitev dnevnega reda – predlog v sprejem
2. Potrditev zapisnika 39. redne seje Sveta – predlog v sprejem
3. Vloga družbe Shoppster d.o.o. za pridobitev dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti za televizijski program Shoppster TV – v predhodno mnenje
4. Vloga družbe TV2 Média Csoport Zrt. za pridobitev več kot dvajset odstotkov lastninskega ali upravljaljskega deleža oziroma deleža glasovalnih pravic v premoženju izdajatelja televizijskih programov Planet TV, Planet TV2, Planet Plus in Planet 24, družbi Planet TV, televizijska dejavnost, d.o.o. – v predhodno mnenje
5. Pogoji in merila za javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc za analogno zvokovno radiodifuzijo za lokalne radijske programe 2020 – v predhodno mnenje
6. Predlogi sprememb medijske zakonodaje – obravnava
7. Razno

K točki 2.:

Predsednik je predlagal sprejetje naslednjega sklepa:

Sklep 2:

Potrdi se zapisnik 39. redne seje Sveta za radiodifuzijo v predloženem besedilu.

Sklep je bil sprejet s šestimi glasovi članov Sveta ZA.

K točki 3.:

Predstavniki AKOS je uvodoma pojasnil, da so izpolnjeni vsi pogoji za pridobitev dovoljenja za program, ki je po naravi namenjen izključno prodaji in oglaševanju, temu ustrezno v skladu z ZAVMS niso predvideni deleži vsebin.

Predsednik je predlagal sprejetje naslednjega sklepa:

Sklep 3:

Svet za radiodifuzijo (v nadaljevanju: Svet) daje Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) pozitivno predhodno mnenje k izdaji dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti družbi Shoppster d.o.o. za televizijski program Shoppster TV.

Obrazložitev:

Svet je od agencije dne 10. 8. 2020 prejel vlogo družbe Shoppster d.o.o., Brnčičeva ulica 49a, 1231 Ljubljana-Črnuče, za izdajo dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti za televizijski program Shoppster TV. Iz dopisa agencije št. 38161-76/2020/4 izhaja, da je agencija s strani vložnika dne 4. 8. 2020 prejela popolno vlogo ter da vložnik izpolnjuje vse pogoje za pridobitev dovoljenja.

Svet je ocenil, da ne obstajajo pomisleki glede izdaje dovoljenja bodočemu izdajatelju, ter je odločil tako, kot izhaja iz izreka sklepa.

Sklep je bil sprejet s šestimi glasovi članov Sveta ZA.

K točki 4.:

Sekretar Sveta je uvodoma povzel vsebino pojasnil, ki jih je na poziv predložil pooblaščenec vložnika. Posebne razprave pri tej točki ni bilo.

Predsednik je predlagal sprejetje naslednjega sklepa:

Sklep 4:

Svet za radiodifuzijo (v nadaljevanju: Svet) se je seznanil s pojasnili vložnika TV2 Média Csoport Zrt. glede razlogov za pridobitev deleža v premoženju izdajatelja televizijskih programov Planet TV, Planet TV2, Planet Plus in Planet 24, družbi Planet TV, televizijska dejavnost, d.o.o., in glede poslovnih načrtov z izdajateljem oziroma njegovimi televizijskimi programi ter glede doseganja prevladujočega položaja prevzemnika in z njim povezanih oseb na oglaševalskem trgu oziroma v medijskem prostoru.

Svet daje Ministrstvu za kulturo pozitivno predhodno mnenje k izdaji soglasja za pridobitev navedenega deleža.

Obrazložitev:

Svet je od Ministrstva za kulturo dne 13. 8. 2020 prejel predmetno vlogo vložnika. Svet je od vložnika zahteval dodatna pojasnila v zvezi z vprašanji, navedenimi v izreku sklepa, ter jih tudi prejel. Vsa svoja pojasnila je vložnik označil kot poslovno skrivnost, zato jih Svet v samem sklepu na povzema. Svet glede na vlogo in pojasnila vložnika ugotavlja, da z nameravanim prevzemom trenutno ne prihaja do bistvenih sprememb obstoječih razmerij na oglaševalskem trgu oziroma v medijskem prostoru. V skladu s tem je Svet odločil tako, kot izhaja iz izreka tega sklepa.

Sklep je bil sprejet s šestimi glasovi članov Sveta ZA.

K točki 5.:

Pri 5. točki dnevnega reda se sklep nanaša na javni razpis v teku, zato bo sklep Sveta objavljen naknadno.

K točki 6.:

Predsednik Sveta je uvodoma podrobno predstavil predlog sklepa ter ga obrazložil. V nadaljevanju se je odvila podrobna razprava predvsem v zvezi z zadnjim delom sklepa, ki se nanaša na posamične predloge članov Sveta. Tekom razprave so se vsi prisotni člani Sveta strinjali, da bodo o sklepu kot o celoti glasovali na seji, pri čemer se končni predlog (oziroma posamični predlogi članov) pripravi po seji ter se o njem glasuje preko elektronske pošte.

Predsednik je predlagal sprejetje naslednjega sklepa:

Sklep 6:

Svet za radiodifuzijo (v nadaljevanju: Svet) sprejema svoje stališče glede predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih (ZMed-E).

Svet je mnenja, da so posamezne rešitve, ki jih uvaja predlog ZMed-E, v neskladju s temeljnimi načeli medijske regulacije, ki so vsebovana v 4. členu predloga, posledično pa to pomeni, da bi bil noveliran Zakon o medijih v nasprotju sam s seboj. Svet meni tudi, da popravki posameznih členov ne morejo rešiti konceptualne zagate predlagane novele, saj bi bilo pred oblikovanjem konkretnih rešitev potrebno opraviti temeljit razmislek glede ustrezne izvedbe v temeljnih načelih sicer primerno definiranih vsebinskih izhodišč. Svet zato predlog novele zakona ocenjuje kot v celoti neustrezen.

Svet predlaga, da Ministrstvo za kulturo umakne predlog ZMed-E iz nadaljnje obravnave in pristopi k pripravi novega zakona, ki bo konsistentno sledil temeljnim usmeritvam in potrebam, ki jih določajo ustavna določila in načela, javni interes, kot tudi stanje na področju medijev v Republiki Sloveniji.

Obrazložitev:

Svet se je seznanil s predlogom ZMed-E, ki je bil na portalu eUprava objavljen dne 15. 7. 2020.

Predlog zakona v 4. členu opredeljuje javni interes na področju medijev, ki je po mnenju Sveta ustrezno definiran, vendar Svet pripominja, da bi lahko še naprej izrecno zajemal tudi dve kategoriji iz veljavnega zakona, to sta kultura javnega dialoga in utrjevanje pravne in socialne države. Javni interes na področju medijev glede na predlog ZMed-E tako obsega:

- **pravico državljanov oziroma državljanek Republike Slovenije, Slovencev po svetu, pripadnikov oziroma pripadnic slovenskih narodnih manjšin v Avstriji, Hrvaški, Italiji in Madžarski, italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji, romske skupnosti, ki živi v Sloveniji, ter invalidov in drugih ranljivih družbenih skupin do javnega obveščanja in obveščeniosti;**
- **pluralnost in raznovrstnost medijev, ki zajema pluralnost lastništva (obstoj medsebojno neodvisnih ponudnikov medijskih vsebin glede lastništva in nadzora), svetovnonazorsko pluralnost (raznolikost političnih in filozofskih pogledov) in pluralnost medijske ponudbe (raznolikost tipov in žanrov medijev, njihovih ciljnih geografskih območij in družbenih skupin, uporabe in distribucije);**
- **medijsko pismenost, ki pomeni spretnosti, znanje in razumevanje, ki državljanom omogočajo učinkovito, varno, kritično in aktivno uporabo ter produkcijo medijev;**
- **neodvisno, etično in verodostojno novinarstvo;**
- **ohranjanje slovenske nacionalne in kulturne identitete;**
- **kulturno in umetniško ustvarjalnost v medijih.**

Svet je tekom seznanitve s posameznimi rešitvami v predlogu ZMed-E ugotovil, da se v njih pojavlja vrsta neskladij z javnim interesom, kot ga definira predlog. Svet v splošnem izpostavlja sledeče:

1. **Pravico državljanov do obveščeniosti je v danih razmerah nemogoče zagotoviti brez ustrezne regulacije na področju točnosti poročanja. Pravica do obveščeniosti tako postaja ena od najpogosteje kršenih pravic uporabnikov - poslušalcev in gledalcev. Med drugim se izrazito krši tudi z vse bolj neposrednimi medijskimi obračuni s posamezniki, ki so predmet poročanja. Obsežnejšo analizo stanja in predlog rešitve je Svet tako Državnemu zboru kot tudi Državnemu svetu predstavil v svojem letnem poročilu za obdobje 2018/2019, samo tematiko in potrebo pa regulaciji pa je izpostavil že v letnem poročilu za obdobje 2017/2018. Državni svet je tako že v začetku leta 2019 sprejel priporočilo, da naj medijska zakonodaja**

vsaj opredeli možnost sankcioniranja netočnega poročanja, podrobnejši predlog pa je Ministrstvu za kulturo Svet posredoval tekom razprave o predhodnem predlogu ZMed-E avgusta 2019, vendar ministrstvo temu ni sledilo.

2. Pluralnost medijev v katerikoli pojavnosti obliki je po mnenju Sveta nemogoče zagotoviti brez ustrezne regulacije medijskih koncentracij. V trenutnem predlogu ZMed-E ponovno ni predvidena »prava« presoja medijskih koncentracij, ki bi se nanašala izključno na medijske vidike koncentracij (npr. pluralnost medijev), ampak je predviden nedorečen hibridni postopek, katerega izvedba je v rokah organa, sicer pristojnega izključno za presojo tržnih koncentracij, ki ustreznih znanj nima. Obenem predlog zakona dovoljuje praktično vse oblike vertikalnih koncentracij, ki predstavljajo izrazito nevarnost tako na medijskem kot tudi nekaterih drugih trgih (telekomunikacije) in jih veljavna zakonodaja prepoveduje.
3. Svet se strinja, da je medijska pismenost zelo koristna oziroma nujno potrebna večšina, vendar opozarja, da je povezana predvsem s celotnim izobraževalnim sistemom. Dvig medijske pismenosti se lahko udejanja predvsem ob dvigu vsesplošne izobrazbene strukture oziroma dvigom stopnje intelektualnih sposobnosti (sposobnosti kritičnega razmišljanja) večjega števila ljudi. Po mnenju Sveta so ti procesi nujno potrebni, zavedati pa se je potrebno, da gre za procese, ki se odvijajo skozi daljše časovne intervale, in da je ob intenzivnem pristopu k zasledovanju rezultatov teh ciljev rezultate mogoče pričakovati šele v naslednjih desetletjih. Poleg samega dviga vsesplošne izobrazbene ravni bi bilo potrebno v samih šolskih programih precej večji del pozornosti nameniti sociologiji kulture in razumevanju vloge in načina delovanja medijev v sodobni družbi. Vseeno pa gre pri tem vprašanju za področje, ki ni v domeni medijske zakonodaje. Svet je po drugi strani zelo zadržan do ukrepov, ki naj bi medijsko pismenost dvigovali preko raznih ukrepov izven šolskega sistema (npr. raznih javnih akcij in podobnega), saj je učinkovitost le-teh izjemno vprašljiva.

Za doseganje tega cilja na vsakodnevem nivoju (izven šolskega sistema) je v smislu medijske zakonodaje potrebno predvsem zagotoviti izvajanje dobrih praks v samih medijih, da bi lahko uporabniki (»učenci«) medijev v določenem času in skozi generacije razvili spretnosti, znanje in razumevanje, ki bi jim omogočile učinkovito, varno, kritično in aktivno uporabo ter produkcijo medijev.

Izobraževalni proces namreč vedno poteka v smeri od učitelja proti učencu, zato morajo pobudo pri tovrstnem »izobraževanju« in uveljavljanju dobrih praks v vsakem primeru najprej uveljaviti in prevzeti mediji sami. Povsem iluzorno je namreč pričakovati, da bo pobuda za kritično spremljanje medijev in posledično prečiščenje medijskega trga prišla s strani samih uporabnikov. To nas vrača nazaj na izhodišče, torej, da moramo za kakršen koli napredek v vsakem primeru najprej zagotoviti višjo stopnjo točnosti, etičnosti in verodostojnosti poročanja v medijih. Nujno je razumeti, da je zvišanje ravni medijske pismenosti v največji meri posledica korektno delujočih medijev in ne obratno.

4. Neodvisno, etično in verodostojno novinarstvo. Predlog ZMed-E ne uvaja sprememb v smeri uvajanja zahteve po točnem poročanju, obenem pa ne prinaša nobenih sprememb, ki bi se nanašale na položaje odgovornega urednika, uredništva ali novinarjev. Za neodvisno, etično in verodostojno novinarstvo morajo v prvi vrsti obstajati ustrezni zakonsko določeni standardi delovanja, obenem pa morajo biti uredniki in novinarji čim bolj neodvisni tako v vsebinskem kot v finančnem smislu. Samo v primeru zadostne neodvisnosti in s tem osebne integritete je namreč mogoče, da bodo zmogli in navsezadnje smeli razmišljati družbeno odgovorno, neodvisno in etično. Tudi prevladujoč javni diskurz medije v prvi vrsti vidi kot gospodarske družbe in šele v naslednjem koraku kot subjekte, ki so izrazito pomembni za javni interes. Radio in televizija v skupnem obsegu predstavljata 0,3 % bruto družbenega proizvoda v Republiki Sloveniji, na drugi strani pa po nekaterih ocenah oblikujeta javno mnenje v obsegu 70 % ali celo več. Pomen medijev kot gospodarske dejavnosti je zato v primerjavi z njihovim vplivom na javno mnenje v celotni družbi zanemarljiv. Glede na to bi

bilo zelo smiselno, da bi predlog ZMed-E ustrezno naslovil tudi vprašanje neodvisnosti uredništev in novinarjev.

5. Predlog ZMed-E, skupaj z drugimi predlogi sprememb medijske zakonodaje zmanjšuje sredstva in s tem vlogo nacionalne televizije in radia, ki sta na medijskem področju še vedno najpomembnejši garant za ohranjanje slovenske nacionalne in kulturne identitete ter (domačo) kulturno in umetniško ustvarjalnost v medijih, hkrati pa tudi s posrednim pristankom na večje koncentracije (tudi vertikalne) po mnenju Sveta ne deluje v smeri zasledovanja obeh omenjenih ciljev. Zasebno lastništvo (ki postaja vse bolj "mednarodno") vedno sledi lastnim interesom, ki so na eni strani materialne narave, geopolitično gledano pa gre v primeru tujega lastništva za tuje interese. S povečevanjem zasebnega deleža v medijskem prostoru, po možnosti predvsem tujega, ni moč pričakovati ustrezne skrbi za ohranjanje nacionalne in kulturne identitete ter kulturne in umetniške ustvarjalnosti, saj bodo slovenska identiteta, kultura in umetnost še teže kot doslej našli prostor v še bolj tržno naravnem medijskem prostoru.

Vsled vsemu navedenemu Svet ne verjame, da je mogoče aktualni predlog ZMed-E z delnimi popravki nekaterih členov popraviti na takšen način in v tolikšni meri, da bi bil sprejemljiv z vidika javnega interesa, ki ga opredeljuje že sam zakon.

Ne glede na to, da Svet meni, da predlog v celoti gledano ni ustrezen, ker nasprotuje sam sebi, pa Svet na tem mestu izpostavlja tudi nekatere posamične predloge članov Sveta:

- predlagani novi 114. člen ZMed, ki predvideva ustanovitev sklada za financiranje slovenske televizijske produkcije, z veliko verjetnostjo pomeni, da bodo operaterji svoj strošek prevzeli na naročnike storitev, zato je potrebno k temu vprašanju pristopiti zelo previdno in analitično. V vsakem primeru bi bilo nujno opredeliti vsaj, da se prispevek ne nanaša na naročnike, ki pri operaterjih ne naročajo avdiovizualnih medijskih storitev. Pri morebitnem razporejanju sredstev sklada pa bi bilo potrebno zagotoviti transparentno, neodvisno in strokovno razdeljevanje teh sredstev, ki bi bilo v čim večji meri določeno že v samem zakonu (sam zakon bi moral podrobneje določiti cilje, merila za razdeljevanje, upravičence in postopek razpisov). Pristojnost za izvajanje razdeljevanja sredstev bi bilo potrebno zagotoviti neodvisnemu in strokovnemu organu, ki bi bil neodvisen od vsakodnevne politike (kot je npr. Svet za radiodifuzijo, medtem ko to vsekakor ne velja za komisije, katerih oblikovanje na podlagi nedorečenih kriterijev je v izključni pristojnosti ministra). Podobno bi moralo veljati tudi za razdelitev podpor na področju medijev po 4.a členu zakona, ne glede na to, iz katerega vira se financira (proračun ali RTV prispevek). Sredstva morebitnega sklada bi morala v vsakem primeru biti dosegljiva širokemu krogu upravičencev, poleg vseh televizijskih izdajateljev tudi neodvisnim producentom;
- glede na to, da predlog ZMed-E uvaja koncept tehnološko nevtralnega medija, je potrebno razmisliti tudi o vlogi Sveta za radiodifuzijo, ki tradicionalno izhaja iz dejstva, da sta bila televizija in radio izključno radiodifuzna medija. Predvsem bi bilo smiselno vlogo (medijskega) Sveta opredeliti tudi v zvezi z avdiovizualnimi in avdio storitvami, ki so dosegljive v digitalni obliki, ter digitalnimi mediji nasploh. V zvezi s tem bi bilo pri nalogah, ki jih opravlja Svet, smiselno ponovno predvideti tudi njegovo vlogo pri postopkih presoje koncentracij na področju medijev, pridobivanja statusa programa oziroma medija posebnega pomena, pridobivanja, prenosa in razveljavitve dovoljenj za izvajanje radijske in televizijske dejavnosti, vpisa in izbrisa iz razvida medijev in drugih primerljivih registracijskih postopkih, morda pa tudi v drugih postopkih, kjer je smiselna udeležba strokovnega in neodvisnega organa. Pri ključnih točkah odločanja na področju medijske regulacije je namreč smiselno predvideti sodelovanje več organov;

- nujno je predvideti obveznost, da morajo biti vsi televizijski programi, ki se nahajajo v programskih shemah operaterjev elektronskih komunikacij in so adaptirani v slovenščino, vpisani v register, primerljiv z razvidom medijev pri Ministrstvu za kulturo. Ti programi predstavljajo grožnjo za kakovost slovenskega jezika ter neupoštevanje zakonskih programskih kvot oziroma drugih zakonskih obveznosti, s tem pa ustvarjajo nelojalno konkurenco, saj nastopajo na istih oglaševalskih trgih kot slovenski izdajatelji. Nujno je zagotoviti tudi, da samemu vpisu sledijo tudi določene obveznosti ter da so domači in tuji izdajatelji s strani pristojnih slovenskih organov pri tem obravnavani enakovredno;
- potrebno bi bilo uvesti obveznost, da bi morali izdajatelji televizijskih programov v okviru impresuma, ki ga predpisuje 23. člen veljavnega zakona, ali na drug primerljiv način (npr. v tedenskih sporedih) objavljati tudi podatke, ki zadevajo izpolnjevanje zakonskih programskih kvot (preko označevanja posamičnih programskih vsebin, ki sodijo v okvir posameznih kvot). S tem bi tako zainteresirana javnost kot za nadzor nad izpolnjevanjem kvot pristojni organ (Agencija za komunikacijska omrežja RS) imela bistveno boljši pregled nad izpolnjevanjem teh obveznosti, agencija pa bi se pri nadzoru lahko osredotočila predvsem na to, ali je izdajatelj pri označevanju posameznih programskih vsebin sledil zakonskim kriterijem, ne bi pa ji bilo potrebno pregledovati celotnih sporedov, saj bi to delo tekoče opravljali sami izdajatelji (oziroma uredniki), ki morajo v vsakem primeru imeti pregled nad izpolnjevanjem kvot oziroma tem, v okvir katere od zakonskih kvot sodijo posamične programske vsebine, ki jih predvajajo v svojem sporedu.

Sklep je bil na seji sprejet s šestimi glasovi članov Sveta ZA. Končni sklep (oz. končno besedilo posamičnih predlogov) je bil potrjen preko elektronske pošte v obdobju od 28. 8. do 30. 8. 2020 s sedmimi glasovi članov Sveta ZA.

K točki 7.:

Svet je pod to točko sprejel sklepa o mesečnih nagradah in potnih stroških. Svet je določil datuma seje in pripravljalnega sestanka.

Vsi sklepi so bili sprejeti s po šestimi glasovi članov Sveta ZA.

Seja se je zaključila ob 17.30.

Zapisnik pripravil:
Martin Hari

Predsednik Sveta:
Aleš Lipičnik

Vročiti:

- Ministrstvo za kulturo, Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana – po e-pošti
- Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS, Stegne 7, 1000 Ljubljana – po e-pošti
- javna objava na spletni strani Sveta za radiodifuzijo